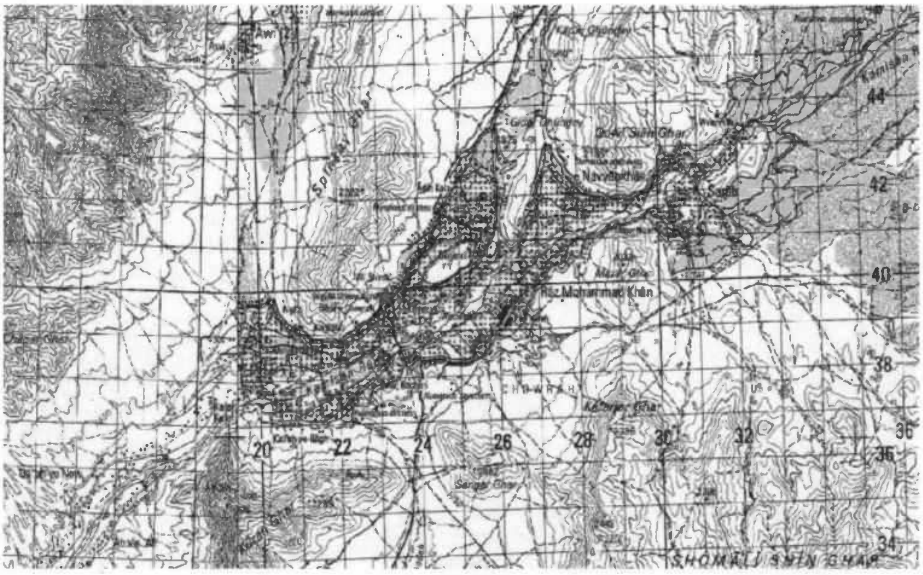

After Action Review van de gebeurtenissen in Chora van 15 tot 20 juni 2007.

Rapportage door: C-CONTCO DD: 23 juli 2007 Versie: finaal

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

Hoofdstuk 1 Inleiding 3
- Algemeen 3
- Structuur 3
- Verantwoording 3
- Tijdslijn onderzoek 4

Hoofdstuk 2 Reconstructie van de gebeurtenissen 5
- Fase 1 Inleiding 5
- Fase 2 Verdediging van Chora 8
- Fase 3 Status Quo 9
- Fase 4 Tegenaanval 10
- Fase 5 Consolidatie 11

Hoofdstuk 3 Verdieping van de feiten 13
- Opposing Militant Forces 13
- Afghan National Security Forces 13
- Milities 14
- Inzet luchtwapen 15
- Inzet vuursteun 16
- De Engagement Area 17
- Rules of engagement (ROE) 17
- Collateral Damage 20
- Burger slachtoffers 21
- Gewonden 22
- Doden 22
- Besluitvorming en informatievoorziening 23

Hoofdstuk 4 Bevindingen 25

Hoofdstuk 1 Inleiding

Algemeen

Naar aanleiding van de gevechtacties bij Chora heeft de Commandant der Strijdkrachten (CDS) aan de Commandant Contingentscommando (C-CONTCO) in Afghanistan op 25 juni de opdracht gegeven een *After Action Review* (AAR) op te stellen.

De opdracht is als volgt geformuleerd:
Doe onderzoek naar de feiten en omstandigheden rond de ontwikkelingen bij Chora in de periode van vrijdag 15 juni 2007 tot 20 juni 2007.
Besteed daar tenminste aandacht aan:

- *de context waarin de gebeurtenissen zich afspeelden;*
- *een reconstructie van de gebeurtenissen naar plaats en tijd;*
- *inventarisatie civiele slachtoffers veroorzaakt door ISAF respectievelijk de OMF;*
- *het optreden van ISAF, de ANSF, milities en de OMF;*
- *meldingen en besluiten in zowel de ISAF als de nationale lijn;*
- *het gebruik van lucht- en vuursteun, met aandacht voor:*
    - *de Rules of Engagement*
    - *de procedures*
    - *doel en gebruik engagement area*

Rapporteer de bevindingen 10 juli schriftelijk aan CDS

Om invulling te kunnen geven aan de opdracht is C-CONTCO tijdelijk versterkt met een team van vier officieren vanuit Nederland.

Structuur

Na een korte inleiding over de opdracht, verantwoording en de tijdslijn wordt in hoofdstuk twee een reconstructie van de gebeurtenissen weergegeven. Vervolgens wordt in hoofdstuk drie een verdieping uitgevoerd van de feiten. Het verslag wordt afgesloten met bevindingen. Om de sfeer te tekenen zijn fragmenten uit interviews en andere documenten in kaders toegevoegd.

Verantwoording

Om invulling te geven aan de opdracht is aan de hand van beschikbare, en goed gedocumenteerde informatie een reconstructie van de voornaamste gebeurtenissen uitgevoerd, aangevuld met interviews. Vervolgens zijn de in de opdracht aangegeven aandachtspunten beschouwd. Daarbij is nagegaan in hoeverre geldende procedures zijn uitgevoerd, en in voorkomend geval, waarom daarvan is afgeweken. Aan de hand van het materiaal dat van de Task Force Uruzgan (TFU) en de Air Task Force (ATF) beschikbaar was, aangevuld met informatie uit de ISAF commandostructuur, is een consistent beeld opgebouwd over de gebeurtenissen, omstandigheden en besluiten in de onderzoeksperiode.

Op het gebied van burgerslachtoffers en schade in Chora, is geen volledig beeld te geven. Er is geen recente registratie van de bevolking, doden worden binnen 24 uur begraven, en verwondingen zijn niet altijd eenduidig toe te wijzen aan hetzij ISAF, danwel OMF. Op basis

van gegevens van Afghaanse autoriteiten en Afghaanse artsen, gecombineerd met gesprekken met lokale leiders zijn door Functioneel Specialisten vanuit het *Provincial Reconstruction Team* (PRT) van de TFU vaak conflicterende rapportages verwerkt tot een verantwoorde inschatting, met een ruime foutmarge. Ook het *zogenaamde Battle Damage Assesment* (BDA) is een proces dat nog langere tijd zal duren, vanwege de moeilijke toegankelijkheid en de veiligheid. Het proces is in gang gezet maar het zal nog maanden duren alvorens het gehele gebied volledig in kaart is gebracht.

Chora is kort bezocht, waardoor een globale indruk werd gekregen van de omstandigheden ter plaatse, zowel vanaf de grond als vanuit de lucht. Tevens is een Shura bijgewoond tussen de ISAF commandanten, gouverneur Munib en de lokale leiders.

Gegevens zijn uitgewisseld met de ISAF-commissie, die tegelijkertijd belast was met een onderzoek naar Chora. Ook met de commissie van onderzoek vanuit *United Nations Assistance Mission Afghanistan* (UNAMA) uitgevoerd door *Afghan Independent Human Rights Commission* zijn gegevens uitgewisseld. Op het moment van schrijven is geen informatie beschikbaar over de onderzoekscommissie van de *Government of Afghanistan* (GoA).

Tijdslijn onderzoek

Ma 25 juni	concept opdracht van CDS ontvangen
Di 26 juni	eerste gesprekken te Kabul bij HQ ISAF en de NL Ambassade
Wo 27 juni	eerste gesprekken gestart op TK, met TFU, BG en PRT
Do 28 juni	eerste gesprekken op KAF, met ATF
Za 30 juni	bezoek Chora
Vr 6 juli	afronden fase TK
Za 7 juli	gesprekken bij RC-S
Ma 9 juli	gesprekken met UNAMA / AIHRC

Hoofdstuk 2 Reconstructie van de gebeurtenissen

De reconstructie van de gebeurtenissen is opgedeeld in de vijf fasen zoals dat in documenten van de TFU is beschreven. Het is een verslag van de feitelijke gebeurtenissen gebaseerd op logboeken, documenten en interviews met personen die betrokken waren bij de gebeurtenissen in en om de Chora vallei van 15 tot 20 juni 2007.

Fase 1 Inleiding
Fase 2 Verdediging van Chora
Fase 3 Gevechtspauze
Fase 4 Tegenaanval
Fase 5 Consolidatie

Fase 1 Inleiding

Vanaf 26 april is er frequent sprake van gevechtscontact tussen de *Afghan National Security Forces* (ANSF), ondersteund door ISAF, dan wel ISAF alleen, en de *Opposing Military Forces* (OMF)[1] in de omgeving van de Chora vallei, soms kort, soms uren durend. In de maand mei wordt vanuit inlichtingen aangegeven dat een grote aanval kan worden verwacht. Meerdere malen wordt aangegeven dat die aanval de volgende dag zal komen. Die maand gebeurt dat niet. Zo ontstaat de situatie dat de randen van de vallei zijn afgesloten met *Afghan National Police* (ANP) posten. De *Afghan National Army* (ANA) met een sterkte van 50 man is gepositioneerd in de omgeving van het district centrum, de zogenaamde White Compound. ANA werd ondersteund door een Nederlandse *Operational Monitor Liaison Team* (OMLT). Ter ondersteuning van GoA zijn ISAF eenheden van TFU in Chora aanwezig ter sterkte van twee pelotons en een compagniesstaf. Meer gevechtskracht toewijzen voor Chora zou de overige operaties van TFU vanuit Tarin Kowt en Deh Rawod, waaronder de werkzaamheden en begeleiding van het *Provincial Reconstruction Team*, stil doen vallen.

Uit inlichtingenrapportages bleek dat er vanaf 6 juni een toename was van OMF concentraties in de buurt van de Chora vallei. Vanuit verschillende richtingen en gebieden trokken de OMF eenheden naar de omgeving van de Chora vallei. De totale sterkte van de OMF in de regio werd geschat op 800 – 1000 strijders.

Binnen ISAF werd de situatie beoordeeld als de opbouw van een mogelijke aanval op de Chora vallei. Dit leidde tot aanvullende verkenningen in oostelijke en westelijke richting vanuit de Chora vallei. Daarbij stuitten de eenheden inderdaad op concentraties OMF waarbij hevige gevechtscontacten ontstonden.

Op 15 juni werd in Tarin Kowt (TK) een zelfmoordaanslag met een autobom op een Nederlandse patrouille gepleegd. Hierbij komt soldaat Timo Smeehuizen om het leven. Deze aanslag werd binnen TFU beoordeeld als een mogelijke opmaat voor de aanval op de Chora vallei. Achteraf blijkt dat de aanslag geen relatie had met Chora, maar met de die dag gehouden vrouwen bijeenkomst (*women shura*).

[1] OMF is een breder begrip dan Taliban en is binnen ISAF gangbaar.

In de nacht van 15 op 16 juni werd in de White Compound de Compagnies Commandant (CC) door de *Joint Tactical Air Controler* (JTAC) geïnformeerd met de melding dat er oost van SARAB colonnes van 60-70 personen te voet, waarschijnlijk OMF, zijn waargenomen door een [redacted] gevechtsvliegtuig. De CC doet melding naar de *Battle Group* (BG) en vraagt toestemming de colonnes aan te vallen met luchtsteun. Hiervoor krijgt hij op dat moment geen toestemming. Kort daarna krijgt het vliegtuig een andere opdracht en is er geen waarneming meer mogelijk op deze colonnes. In de vroege ochtend van 16 juni worden de ANP posten aan de oost- en westrand van de Chora vallei gelijktijdig en gecoördineerd aangevallen.

16 JUNI 0400 UUR

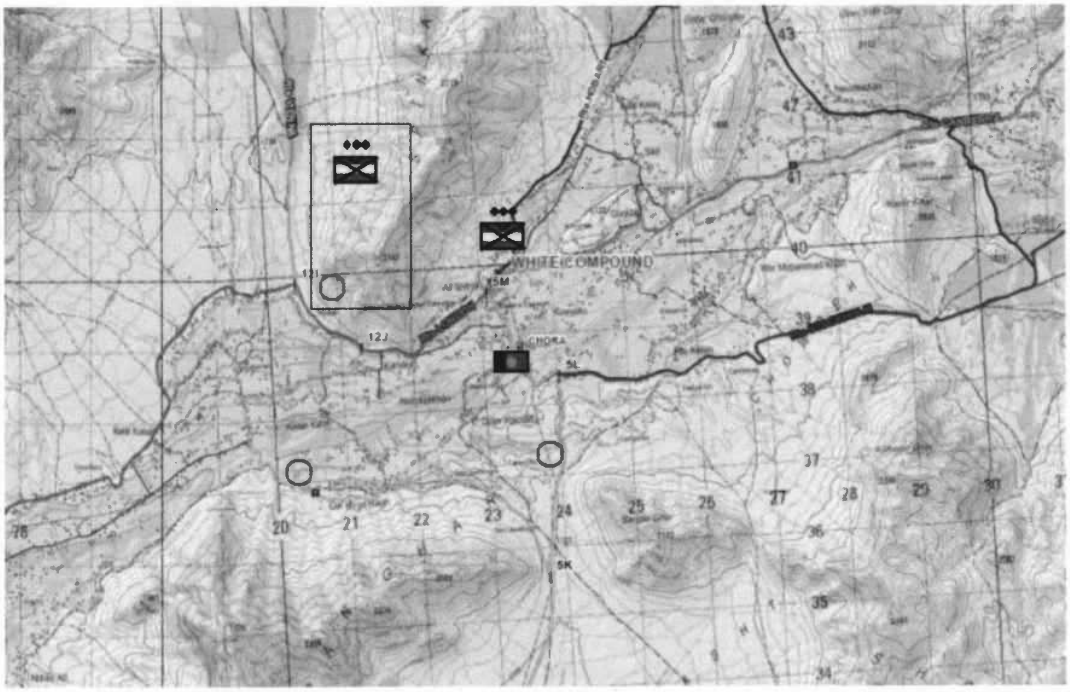

De OMF bij Chora richtte zich aanvankelijk voornamelijk op de ANP in het gebied. Bij aanvallen op ANP-posten werd ISAF gealarmeerd. Na interventie van ISAF trok OMF zich vervolgens weer terug. In de periode voorafgaand aan 16 juni werd ook ISAF doel van de OMF aanvallen. Op 16 juni werd na interventie door ISAF de aanval echter voortgezet. Tijdens de aanval maakte OMF gebruik van zwaar en gecoördineerd mortiervuur en *Rocket Propelled Grenades* (RPG). Daarbij werd door OMF ook op burgerdoelen geschoten. Zo werd mortiervuur uitgebracht vanaf Cemetery-hill op Qual-Eh-Ye-Ragh.

De twee op de White Compound aanwezige Nederlandse pelotons namen posities in richting oost en west. Het peloton dat ter ondersteuning van ANP in het westen in actie kwam werd direct hevig aangevallen door OMF.

"Mijn mensen hebben ook veel mortieren op hun dak gekregen van de OMF. Zowel in Qual-Eh-Ye-Ragh als verder in het westen. We hebben wel slachtoffers gezien enkelen zullen ook wel door ons zijn veroorzaakt, maar OMF heeft massaal met mortieren geschoten op de bewoonde gebieden".

De door Nederlandse OMLT begeleide ANA had in de omgeving van de White Compound drie '*checkpoints*' ingenomen. Rond 09.00 uur werd door C-BG een derde peloton gedirigeerd naar Chora en toegewezen aan de A-cie. Dit peloton werd gepositioneerd in de zuidrand van de Choravallei, op de enige verbindingsweg van TK naar Chora. Het onder controle houden van deze route was essentieel voor een mogelijke extractie van eigen eenheden naar TK.

In de loop van de 16e juni werd het westelijke peloton onder zwaar vuur teruggedrongen in de richting van het Districts Centrum (DC) van Chora en werd het derde peloton op de zuidrand hevig aangevallen met mortiervuur. Het peloton gericht op het oosten heeft geen direct vuurcontact gehad. Wel kwamen berichten binnen over door OMF gepleegde gruwelijkheden in de omgeving van SARAB, een dorpje aan de oostkant van de Chora vallei. OMF executeerden mensen die pro-Karzai waren of weigerden de wapens tegen ISAF op te nemen. De middelen van ISAF op de grond waren ontoereikend om ook OMF in het oosten aan te grijpen. Wel is op enkele momenten luchtsteun verleend onder begeleiding van een JTAC.

Vroeg in de avond van de 16e juni werd ANP door OMF gedwongen de posten in het westen op te geven. Onder begeleiding van ISAF werd ANP teruggehaald. Rond half zeven die avond nam de intensiteit van de gevechtscontacten af en stabiliseerde de situatie nabij de White Compound. Een gebied van 4 vierkante kilometer, alsmede de enige verbindingsweg naar TK, bleef onder controle. OMF was genaderd tot minder dan twee kilometer en zou in de loop van de nacht via de gedekte Green Zone en met behulp van duisternis, ongezien tot dichtbij de White Compound kunnen naderen. De Green Zone is een onoverzichtelijke, dichtbegroeide terreinstrook waarin zich ook de meeste quala's bevinden. Uit radioverkeer van de OMF viel op te maken dat de White Compound inderdaad het aanvalsdoel was. Verder was door vluchtelingen aangegeven dat zich verder naar het oosten veel meer OMF bevond. In deze situatie vraagt de compagniescommandant aan de BG wat Chora ons waard is. Hoewel dus geen sprake is van direct intensief gevechtscontact, is de situatie zeer bedreigend. Als de CC Chora zou willen verlaten moet hij die beslissing nu nemen.

De BG en TFU op TK hadden na deze vraag van de CC een ander beeld van de actuele situatie. C-BG ging er van uit dat rond Chora nog steeds hevig werd gevochten. Dat beeld werd ook doorgegeven in de lijn naar RC(S) en naar Nederland. Het verschillende beeld over de actuele situatie bij de White Compound heeft op het besluit en de plannen die daarna in gang zijn gezet, geen invloed gehad.

16 JUNI 1800 UUR

Fase 2 Verdediging van Chora

C-TFU is die dag bezig met zijn reguliere werkzaamheden. Ook is hij bezig met voorbereidingen voor het afscheid van Timo Smeehuizen. C-TFU wordt tijdens het eten geconfronteerd met de mededeling van zijn staf dat er onmiddellijk een besluit over Chora moet worden genomen.

C-TFU moest in korte tijd een besluit nemen. De vraag die voorlag was: Wat is Chora ons waard? Blijven we in Chora of gaan we eruit? Een aantal factoren werd door C-TFU in overweging genomen. Wat zouden de consequenties zijn voor de Afghaanse bevolking? Wat waren de risico's voor eigen troepen? Welke invloed zou blijven/vertrekken hebben op de geloofwaardigheid van TFU en de ISAF missie? Daarnaast zou verovering van Chora de OMF een enorm psychologisch voordeel opleveren. Tenslotte vormde de werkwijze van de OMF, die al vaker hebben laten zien niet terug te schrikken voor moordpartijen onder de bevolking, een belangrijke overweging.

C-TFU besloot, binnen zijn bevoegdheden, na intern beraad dat Chora behouden moest blijven. Na overleg met Legad was C-TFU overtuigd dat sprake was van een 'imminent threat' waarop hij op grond van zelfverdediging over kon gaan tot inzet van 'all necessary means' zoals aangegeven in het mandaat. Bij zijn besluit gaf C-TFU aan dat de burgerbevolking tijdig moest worden gewaarschuwd en dat bij aan te grijpen doelen proportionaliteit in acht moest worden genomen. De overwegingen van zowel C-BG als C-TFU waren hierbij primair gericht op de dreiging en de mogelijke ontwikkelingen. Immers, C-BG en C-TFU moesten de situatie in het hele gebied in ogenschouw nemen, ook verder vooruit in de tijd. Daarbij was helder dat één en ander kon leiden tot het afsnijden en of het overlopen van de ISAF en ANA-troepen bij de White Compound. Omdat in de nacht versterking niet mogelijk was en de dreiging reëel en hoog was, is besloten tot inzet van lucht- en vuursteun op OMF doelen en naderingswegen. Na het nemen van het besluit werd C-BG belast met de planning, voorbereiding en uitvoering van het gevecht rond Chora.

C-TFU nam daarnaast nog een aantal maatregelen. Om zijn vrijheid van handelen te behouden, heeft hij aan [redacted] verzocht de beveiliging van Tarin Kowt en toegang tot de route naar Chora, de Wanow brug, op zich te nemen. Ook is de ANP verzocht extra agenten bij die brug te plaatsen. Tevens gaf hij opdracht aan zijn staf om een plan te maken voor de ontstane situatie. Deze aanwijzing leidt later die nacht tot het bevel OPTROY.

Direct na het nemen van het besluit werd door C-TFU telefonisch contact opgenomen met

C-RC(S). In het gesprek heeft C-TFU aan C-RC(S) zijn besluit medegedeeld. Ook heeft C-TFU ter ondersteuning van de operatie gevraagd om toewijzing van 'air-assets', vliegtuigen, en heeft hij aangegeven bekende OMF doelen aan te grijpen die in een eerder stadium waren onderkend. Ook doelen in de Green Zone, waarop geen directe waarneming meer mogelijk was. De door C-TFU aangemerkte coördinatielijn, de vertikaal 21, werd later door de staf vertaald als een engagement area. Doel van deze coördinatielijn was het deconflicteren van vuursteun en luchtsteun als mede het begrenzen van het gebied waar de Pantser Houwitser (PZH) zou worden ingezet. C-RC(S) heeft bevestigd dat Chora behouden en verdedigd moest worden en dat hij air assets zal toewijzen. C-RC(S) geeft later aan dat geproken is over het besluit om Chora te verdedigen (*stand and fight*), en over de toewijzing van vliegtuigen. Hij wist nog dat C-TFU sprak over inzet van artillerie *'in an exact way'*. Over de details van het plan C-TFU is volgens hem niet geproken. C-RC(S) vond de opdracht '*challenging*', maar met de aanwezige middelen goed uitvoerbaar.

Voordat het plan ter verdediging van Chora werd uitgevoerd, werden acties ondernomen om via Afghaanse contacten de burgerbevolking te waarschuwen om het aangemerkte doelgebied te verlaten. Gouverneur Munib, de politiechef, de districtschef, ANP en de stamleider van Qual-Eh-Ye-Ragh werden ingelicht. Na het bericht van de stamleider, rond 21.00 uur, dat de burgers het gebied hadden verlaten werd gedurende de avond en de nacht van 16 op 17 juni 07 lucht- en vuursteun volgens plan ingezet. Gedurende de nacht werden door ISAF vliegtuigen diverse OMF doelen aangegrepen en werd door de PZH gedurende ongeveer twee uur, verdeeld over twee tijdsblokken, onderdrukkingsvuur afgegeven.

Gedurende de nacht van zaterdag 16 op zondag 17 juni nam C-TFU het besluit de eenheden in Chora te versterken en een misleidingsoperatie uit te voeren aan de zuidzijde van de Baluchi vallei. Omdat Chora aan de noordelijke rand van de Baluchi-vallei ligt, was het zijn intentie om de druk op Chora hiermee te verminderen. Zijn besluit werd opgenomen in het bevel OPTROY. Deze actie bleek achteraf succesvol te zijn, omdat OMF inderdaad troepen van Chora naar het zuiden van de Baluchi-vallei stuurde.

Fase 3 Status Quo

De volgende dag bleek, ondanks de inspanningen om de bevolking te waarschuwen, dat er nog veel burgers in het aangegrepen gebied aanwezig waren. De aanwezige pelotons melden die dag meer dan 200 burgers die uit het gebied naar het oosten trokken. Een peloton zag een groep mensen die lijken in kruiwagens en in een aanhangwagen van een tractor meevoerden. De lijken, ongeveer 20 waaronder vrouwen en kinderen, werden begraven in een massagraf.

Vroeg in de ochtend van de 17e juni verplaatste C-BG met een vooruitgeschoven commandopost en zijn verkenningspeloton richting de Chora vallei. Zij werden gevolgd door de voormalige politiecommandant [redacted] met een aantal van zijn leiders, die bij Chora wilden helpen. Bij aankomst is er geen contact met [redacted] en zijn mensen. Pas de volgende dag neemt hij contact op met de A-cie op de White Compound.

Omdat de situatie in het oosten van de Chora vallei nog steeds onzeker was, ging de aandacht van C-BG primair uit naar de dreiging uit het oosten. Tegen 9 uur die ochtend vertrok C-BG met het verkenningspeloton richting SARAB.

Die ochtend wordt om 09.00 uur door een helikopter een extra peloton ANA naar de directe omgeving van de White Compound ingevlogen. Vanaf dat moment is de sterkte van de ANA circa 90 man.

Om 10.00 uur lokale tijd vond op TK de afscheidsceremony plaats voor de op 15 juni gesneuvelde soldaat Smeehuizen.

Vroeg in de middag van de 17e juni stuitte C-BG met het verkenningspeloton op felle weerstand van de OMF. C-BG had de indruk dat het hierbij ging om zeer fanatieke strijders die van geen opgeven wisten, ondanks zware verliezen. C-BG besloot tegen het einde van de middag het gevecht af te breken. Vervolgens liet hij het verkenningspeloton een positie innemen ten zuidoosten van de White Compound om de nadering van de OMF vanuit het oosten af te dekken. Om inhoud te kunnen geven aan het bevel OPTROY, waarin C-TFU had aangegeven het initiatief over te willen nemen en CHORA veilig te stellen, heeft C-BG een plan laten maken voor een tegenaanval. Dit plan heeft hij op de ochtend van 18 juni voorgelegd aan C-TFU, die met het plan heeft ingestemd.

De volgende ochtend, 18 juni, stond een groep Afghanen bij de White Compound. Zij gaven te kennen mee te willen vechten in het oosten. Op aandringen van de CC en onder verantwoordelijkheid van de *District Chief* werd voor de herkenning rood/wit lint verstrekt aan de groep Afghanen. Deze militieleden vroegen munitie van ISAF. Daar werd door de CC niet op ingegaan. Wel heeft de CC er bij de *District Chief* en de politiechef op aangedrongen munitie uit hun eigen voorraad beschikbaar te stellen. De politiechef gaf hier meteen gehoor aan. De *District Chief* stelt pas na herhaald aandringen zijn munitie ter beschikking, een aanzienlijke voorraad die hij bewust achterhield voor 'eigen gebruik'.

Gedurende de hierboven genoemde gesprekken kwam door een ongeluk met het afvuren van mortiergranaten de SM Leunissen om het leven.

Op maandag 18 juni was situatie in de Chora vallei nog altijd ongewijzigd. De ANP posten in het oosten en westen van de Chora vallei waren bezet door OMF. Het door eigen eenheden beheerste gebied was nog steeds beperkt tot het gebied rond de White Compound en de verbindingsroute van de White Compound naar TK. Om de Chora vallei te zuiveren van OMF en de ANP posten weer in handen te krijgen, werd door C-TFU opdracht gegeven tot het uitvoeren van een tegenaanval.

Op 18 juni heeft [redacted] 200 militieleden verzameld en geeft hij aan het oostelijke deel van de Chora vallei, richting Sarab, te willen zuiveren van OMF. De BG richt zijn aanvalsplan op het westelijk deel van de Chora-vallei. Coördinatie en deconflictie is noodzakelijk omdat het onderscheid tussen de militie van [redacted] en de OMF voor ISAF niet voldoende duidelijk is. Ook het tijdstip van de tegenaanval wordt afgestemd zodat de tegenaanval gelijktijdig wordt ingezet.

Fase 4 Tegenaanval

Door C-BG werd een aanvalsplan gemaakt met als doel het westelijk deel van de Chora vallei te zuiveren van OMF, politieposten in het westen weer in te nemen en de situatie van voor 16 juni 07 te herstellen. De aanval voorzag in een opmars in westelijke richting over drie assen. Op de noordelijke en zuidelijke as werden Nederlandse pelotons ingezet, de ANA, begeleid door Nederlandse OMLT, werd ingezet op de centrale as door de Green Zone.

De start van de tegenaanval was gepland op 19 juni om 10 uur lokale tijd. Voorafgaande aan de aanval werd met behulp van een geluidswagen de bevolking gewaarschuwd over de aanval om hen de mogelijkheid te bieden het gebied tijdig te verlaten.

UITVOERING

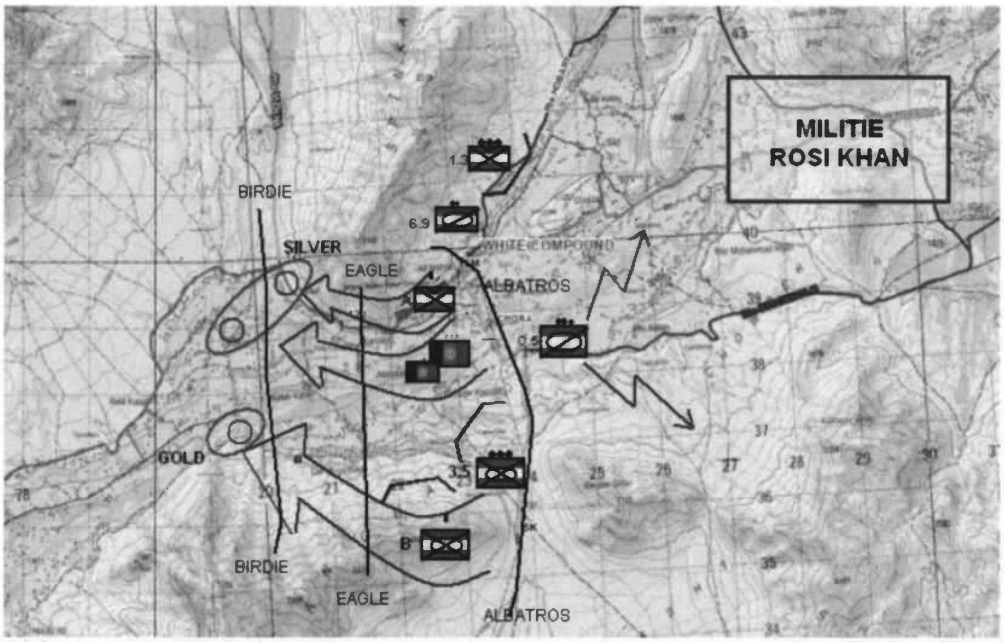

Tijdens de opmars naar het westen was incidenteel sprake van vuurcontact, Bij Qual-Eh-Ye-Ragh ondervond de BG weerstand van OMF. In de Green Zone werden door ANA diverse quala's doorzocht waarbij etenswaren en nog warme thee werden aangetroffen. Ook werden er afdrukken van grondplaten van mortieren waargenomen en werd munitie aangetroffen. Dit geeft aan dat deze quala's overhaast zijn verlaten. De aanvalsdoelen, de politieposten in het westen, werden rond vijf uur in de middag bereikt.

Mijn Schutters Lange Afstand hadden zicht en [redacted]. We hebben een grid doorgegeven en zagen bommen vallen. Naar mijn idee was het een aanval met niet zoveel vuur. Het ging allemaal vrij gemakkelijk. Ik dacht, ze liggen daar allemaal op linie maar dat was niet zo. Wij moesten de flanken bewaken. De ANA heeft nog wel wat contact gehad. Tegen 1700 uur waren de doelen bereikt. Toch was het gevoel dubbel want we waren [redacted] verloren. We wilden terug naar TK want daar zou voor [redacted] de afscheidsceremonie zijn.

Ook de aanval van [redacted] is succesvol en de OMF is uit omgeving van Sarab verdreven.

Fase 5 Consolidatie

Na de consolidatie van de aanval op 19 juni rond 17.00.u. werden de politieposten door de ANA bezet. Later die week werden de posten overgedragen aan ANP toen zeker was gesteld dat de situatie in de Chora vallei weer onder controle was.

Na de tegenaanval werd de presentie van Nederlandse eenheden geleidelijk afgebouwd naar de oude situatie. ISAF en ANSF continueren hun aanwezigheid bij de White Compound. Vier dagen na het conflict waren de winkels in Chora weer open en gingen kinderen weer naar school.

Wij waren wel benieuwd hoe er door de bevolking op ons optreden zou worden gereageerd. Zouden er veel mensen aan de poort komen klagen? Dat was niet het geval. Mensen waren vriendelijk en kwamen hun schade melden. De mensen vertelden dat er OMF in de tuin of in hun quala zaten. We hadden de indruk dat de mensen geen haat of wroeging tegen ons hadden.

Tijdsbalk

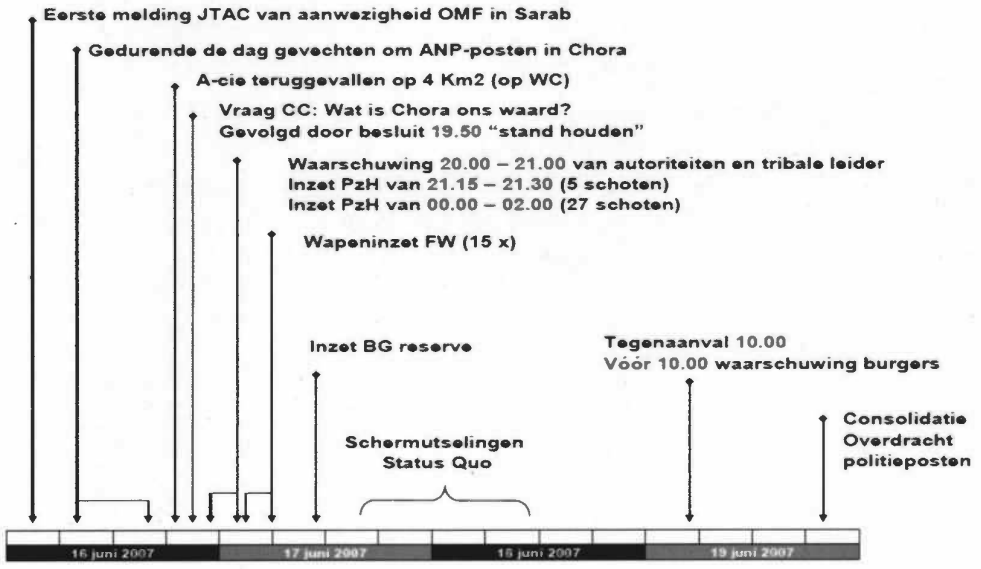

Hoofdstuk 3 Verdieping van de feiten

Opposing Militant Forces

Vanaf eind april 07, nadat TFU en BG hadden besloten permanente presentie te hebben in Chora, is sprake van een geleidelijke toename van activiteiten van OMF, resulterend in frequente gevechtscontacten gedurende een periode van 6-7 weken, culminerend in de aanval vanuit westelijke en oostelijke richting op Chora op 16 juni 07.

Er waren indicaties dat de OMF zich door de permanente aanwezigheid van ISAF in het gebied Chora in zijn bewegingsvrijheid beperkt voelde. Chora vormt een belangrijk strategisch knooppunt waar de verschillende "Lines of Communication" samenkomen. Chora is een knooppunt van oost/west en noord/zuid verbindingen. Daarnaast was OMF uit op een succes, na alle tegenslagen die zij al te verwerken hadden gehad in het zuiden van Afghanistan.

Uit ervaring bleek dat OMF zich in het begin voornamelijk richtte op het aangrijpen van de ANP in het gebied. In de praktijk bleek dat bij versterking door ISAF de OMF het gevecht afbrak en de confrontatie met ISAF uit de weg ging. In de periode voorafgaand aan de aanval op 16 juni 07 kon worden opgemaakt dat de OMF zich eveneens ging richtten op ISAF. Uit inlichtingen werd bevestigd dat het oogmerk van OMF was de druk op ANP en ISAF te verhogen en Chora in handen te krijgen. Ook werden vanuit Mirabad, een streek ten westen van Tarin Kowt, acties ondernomen tegen de controleposten in de richting van Tarin Kowt, om zo te proberen ISAF troepen af`te leiden. Op 15 juni 07, daags voor de aanval op Chora, is een patrouille van TFU doelwit van een zelfmoordaanslag met een autobom, met de dood van soldaat Timo Smeehuizen tot gevolg. Deze aanslag werd aanvankelijk beoordeeld als een opmaat voor de aanval op Chora, later bleek dat er een relatie was met de die dag in TK gehouden vrouwen shura.

Met betrekking tot het optreden van de OMF kan worden gesteld dat OMF geleerd heeft van voorgaande operaties. Er bestaat een duidelijk beeld van hun wijze van optreden. Daarbij moet onder andere worden gedacht aan: (1) de focus op het aangrijpen van open voertuigen en bedienaars van zware wapens, (2) het verschuilen in de "greenzone" om onderkenning te bemoeilijken, (3) het gedisciplineerd omgaan met munitie, (4) het verspreiden bij mogelijke luchtaanvallen, (5) het gebruiken van burgerbevolking als menselijk schild. Ook zijn er sterke aanwijzigen dat OMF recent opleiding en training heeft ontvangen van buitenlandse strijders, met als gevolg dat hun operationele vaardigheden zijn toegenomen. Daarnaast bleek uit het radioverkeer van de OMF dat buitenlandse strijders met OMF meevochten en OMF ondersteunden met mortieren.

Op 16 juni 07 vanaf de vroege ochtend voerde de OMF vanuit verschillende richtingen over drie assen een grootschalige en gecoördineerde aanval uit op Chora, waarbij vanuit het westen en oosten in eerste instantie de ANP-posten werden aangevallen (Kala Kala, Niazy en Sarab). Uit inlichtingen kon worden afgeleid dat het uiteindelijke doel van OMF was de ANP-posten uit te schakelen en het districtcentrum, de White Compound in handen te krijgen.

Afghan National Security Forces

Voorafgaand aan de aanval had de TFU al vele malen om steun gevraagd van de gouverneur Munib en de politiecommandant van Uruzgan om meer ANA en politie naar Chora te sturen. Hier is nooit gevolg aan gegeven. Ook heeft TFU in Chora 40 man opgeleid als hulppolitie, de *Afghan National Axiliary Police* (ANAP). Uiteindelijk is op initiatief van de TFU bij het Afghaanse Ministerie van Binnenlandse zaken te Kabul om *Afghan Standby Police* (ASP) voor versterking van Chora gevraagd. Deze versterking is inderdaad aangekomen in Tarin Kowt.

Afghan National Police

Op het moment dat de aanval van OMF op Chora in de vroege ochtend van 16 juni 07 werd ingezet, bevond de ANP zich op de posten Niazy en Kala-Kala ten westen van de Chora-vallei. De bezetting van de posten fluctueerde sterk: in de voorafgaande weken varieerde dat van een handvol mannen tot wel dertig man. De actuele sterkte die ochtend is onbekend. In de loop van de dag werden de posten door OMF overlopen of omsingeld zoals in Sarab. Na afloop van de tegenaanval op 19 juni 07 werden de ANP-posten weer bezet, in eerste instantie door de ANA.

Afghan National Army

De ANA bevond zich ten tijde van de ochtend van 16 juni 07 met 50 man en een OMLT nabij de White Compound en werd in die periode ingezet om oost en west van de White Compound posities ter verdediging in te nemen. Tevens werden patrouilles vanaf de White Compound in zuidelijke richting uitgevoerd om de verbinding naar TK open te houden. De volgende dag werd de ANA in Chora met een helikopter vanuit TK met ongeveer 40 man versterkt. De ANA en het OMLT werden in de tegenaanval op 19 juni 07 ingezet op de centrale aanvalsas in de Green Zone. Na consolidatie werden de ANP-posten in eerste instantie bezet door de ANA en daarna overgedragen aan ANP.

Afghan Standby Police

De Afghan Standby Police (ASP) bestond uit ongeveer 90 man die in een eerder stadium door het Ministerie van Binnenlandse Zaken waren toegewezen ter compensatie van het tekort aan ANP in Chora. In de periode van 15-20 juni gaf de commandant van het ASP-detachement aan dat zijn instructies niet voorzagen in inzet bij Chora. Bij TFU bestond de indruk dat hij dat niet wilde. Daarnaast waren er problemen met de uitrusting en de betaling van de ASP. Pas na afloop van de gevechten werd de ASP alsnog ingezet om in samenwerking met ANP en ANAP politieposten te bezetten en een bijdrage te leveren aan de veiligheidssituatie in Chora.

Afghan National Auxiliary Police

Om de grote tekorten aan ANP het hoofd te bieden, heeft ISAF de ANAP in het leven geroepen. Dit is een hulppolitie, die na een korte training van twee weken worden ingezet om

de ANP te steunen. In Chora zijn in de periode voor de aanval zo'n 40 mannen opgeleid voor de ANAP.

Milities

[redacted]

Meevechtende lokale mannen

Op 18 juni 07 stond een groep Afghanen bij de White Compound. Zij gaven te kennen mee te willen vechten. Op aandringen van de CC en onder verantwoordelijkheid van de *District Chief* werd voor de herkenning rood/wit lint verstrekt aan de groep Afghanen. Deze militieleden vroegen munitie van ISAF. Daar werd door de CC niet op ingegaan. Wel heeft de CC er bij de *District Chief* en de politiechef op aangedrongen munitie uit hun eigen voorraad beschikbaar te stellen. Daar werd door de District Chief (na veel aandringen) en de politiechef gehoor aan gegeven. Deze mannen hebben meegevochten bij de verdediging van het gebied ten oosten van de White Compound.

Inzet luchtwapen

Tijdens de operaties in Chora is ter ondersteuning van de grondtroepen frequent gebruik gemaakt van het luchtwapen. Het luchtwapen bestond uit jachtvliegtuigen, Fixed Wing (FW), waaronder [redacted] F-16's, [redacted]. Ook werd voor luchtsteun gebruik gemaakt van [redacted] Apache helikopters, Rotary Wing (RW). Voor de ondersteuning van de grondtroepen stonden de vliegers in contact met een gekwalificeerde *Joint Tactical Air Controler* (JTAC). Bij de A-Compagnie waren meerdere JTACs aanwezig. Deze waren op diverse tactische posities in het gebied aanwezig. De JTAC was, na goedkeuring van de doelen door de CC, tijdens de gehele operatie verantwoordelijk voor het aanwijzen en vervolgens vrijgeven voor aanval van door hem aangewezen doelen. De doelen die zijn aangegrepen betroffen gevechtsopstellingen en de C2 structuur van OMF.

De gevechtsopstellingen van de OMF bevonden zich zowel in bebouwd gebied, in de quala's van Chora, als in het open veld en op de bergen rond Chora. Omdat veel gevechtsopstellingen in bewoond gebied waren gelegen en daarmee kans bestond op *Collateral Damage*, werd door bijna alle FW gebruik gemaakt van precisie bommen. Door de [redacted] is twee maal een ongeleide bom afgeworpen op een doel buiten bewoond

gebied. Kleinere doelen, zoals voertuigen en OMF in het open veld, werden vaak aangegrepen met het boordkanon.

In totaal zijn 67 precisie bommen en 2 ongeleide bommen afgeworpen. Van de 67 precisie bommen werden er 28 afgeworpen in de nacht van 16 op 17 juni. 18 bommen zijn daarbij afgeworpen op 6 door OMF ingenomen quala's in het bewoonde gebied in Chora. Van de 6 quala's lagen 4 quala's in de buurt van 'cemetery hill' in het westen van Chora, een locatie die bekend staat als OMF gebied. De overige 10 bommen werden op doelen afgeworpen verspreid over het gehele gebied van de Chora vallei. Van de 67 bommen zijn 4 bommen niet geëxplodeerd. Een niet geëxplodeerde bom is door grondtroepen teruggevonden en onschadelijk gemaakt. Op één bom na zijn alle precisie bommen op het door de JTAC aangewezen doel terechtgekomen. De precisie bom die doel miste is vermoedelijk vanwege technisch falen zeventig meter naast het doel in een open veld geëxplodeerd.

De Apache helikopters maakten naast het boordkanon gebruik van geleide en ongeleide raketten. Ook de [redacted] konden ongeleide raketten afvuren. RW, [redacted] hebben 39 raketten, waarvan 5 geleid, op door JTAC aangewezen doelen afgevuurd. In de nacht van 16 op 17 juni zijn geen raketten door FW en RW afgevuurd. Van de 34 ongeleide raketten zijn 22 raketten afgeschoten op doelen waarbij geen kans op *Collateral Damage* was. De 12 overgebleven ongeleide raketten werden afgeschoten op OMF posities in bewoond gebied. De inslag van deze 12 ongeleide raketten is door de vliegers waargenomen. Niet alle 12 ongeleide raketten hebben het doel geraakt. Een enkele raket heeft het doel gemist en is ingeslagen in open terrein naast en achter de aangevallen doelen. Met het boordkanon van FW en RW zijn ongeveer 4000 kogels verschoten. De verschoten kogels zijn in alle gevallen op of net naast het door de JTAC aangewezen doel ingeslagen.

Naast de inzet van wapens is door het luchtwapen ook veelvuldig 'Show of Force' (SOF) en 'visual recce' uitgevoerd. SOF werd uitgevoerd om OMF af te schrikken in de hoop dat zij de strijd op zouden geven. SOF werkte over het algemeen goed maar het resultaat was van korte duur. Bij SOF legde OMF de wapens neer of verplaatsten zij zich naar hun schuilplaatsen.

Voor de inzet van het luchtwapen zijn in alle gevallen de geldende procedures en regels toegepast.

Inzet vuursteun

Tijdens de operaties in Chora is naast luchtsteun ook gebruik gemaakt van vuursteun. Vuursteun werd geleverd door de PZH (155mm) en 81mm mortieren. Zowel de granaten van de PZH als de mortieren waren ongeleid. Met een vuurafstand van ongeveer 31 km tot het doelgebied vallen de schoten in een gebied rond het doel zoals aangegeven in de tabel:

[redacted]

Voor de door TFU gebruikte 81 mm mortieren geldt dat de schoten bij een vuurafstand van 3-4 km vallen in een cirkel van ongeveer 75 meter rond het aangevallen doel.

De verantwoordelijkheid voor de inzet van de PZH lag bij de vuursteunofficier. In totaal zijn tussen 16 en 20 juni 134 granaten afgevuurd (inclusief 4 rook en 8 lichtgranaten). Van de 134 granaten zijn 32 granaten zonder waarneming afgevuurd gedurende de nacht van 16 op 17 juni. De PZH heeft gedurende ongeveer twee uur, verdeeld over twee tijdsblokken, onderdrukkingsvuur afgegeven op mogelijke vuuropstellingen en aanvoerlijnen van OMF. Daarbij werd, met het oog op proportionaliteit, op elk doel slechts één granaat afgeschoten. Normaal wordt, vanwege de spreiding van de schoten, een vuur van meerdere schoten afgegeven, om de kans te verhogen het doel te raken. Door de afwijking van de granaten is onzeker of de doelen zijn geraakt, zeker omdat maar één schot is afgegeven. Het is echter niet uit te sluiten dat quala's zijn getroffen. Behalve in de nacht van 16 op 17 juni zijn de granaten van de PZH met waarneming op de doelen afgevuurd. Naast de granaten van de PZH zijn 126 mortiergranaten afgevuurd. Mortieren werden ingezet als ondersteuning van de Compagnie. De Compagnie beschikte over drie mortierstukken. De mortieren werden ingezet als verdedigingswapen tijdens de gevechtscontacten met de OMF. Mortieren werden afgeschoten met waarneming op de doelen.

Indirect vuur, PZH en mortieren, wordt in verband met de bovengenoemde afwijkingen door vuurleiding van een waarnemer met correcties op het doel gebracht. In het algemeen zijn meerdere schoten nodig om het doel te treffen.

Indirect vuur mag volgens de normale procedures van ISAF alleen met waarneming op het doel worden ingezet. Uitsluitend gedurende circa twee uur in de nacht van 16 op 17 juni zijn 32 schoten zonder directe waarneming afgevuurd. Deze afwijking van de normale procedure is onder de gegeven omstandigheden, een hoge dreiging van een aanval gedurende de nacht of de vroege ochtend, toegestaan op basis van de regels voor zelfverdediging.

De Engagement Area

Na het besluit om Chora te behouden werd een plan gemaakt om de inzet van het luchtwapen en vuursteun gecoördineerd te laten plaatsvinden. Op basis van bekende posities van OMF werd een coördinatielijn ingesteld op de vertikaal 21. West van de vertikaal werd vuursteun geleverd door PZH. Oost van de lijn werd het luchtwapen ingezet. Om te voorkomen dat de PZH te ver naar het westen zou vuren is een 'achterlijn' afgesproken op de 20 vertikaal. De 22 vertikaal is vervolgens gebruikt als voorste lijn van OMF forces. Dit was ook de evacuatielijn voor burgers in de nacht van 16 op 17 juni. Het begrip engagement area werd in de planning en uitvoering gebruikt voor deconflictie van lucht- en vuursteun. Ten onrechte is door het OPSROOM-personeel van BG en TFU de coordinatielijn ook wel aangeduid als een 'weapons free zone' of zelfs een 'kill box'. Gebleken is dat deze foutieve aanduiding geen enkele invloed had op het besluitvormingsproces om bepaalde doelen wel of niet aan te vallen. Voor de inzet van het luchtwapen zijn in alle gevallen de geldende procedures en regels toegepast. De PZH heeft die nacht alleen granaten west van de vertikaal 21 afgevuurd zoals aangegeven met de coördinatielijn. Het gebruik van de PZH was gebaseerd op de regels voor zelfverdediging, waarbij rekening werd gehouden met proportionaliteit en eventuele nevenschade.

Wettelijke basis voor militair optreden in het buitenland

De ISAF missie vindt zijn grondslag in resolutie 1386 van de VN Veiligheidsraad d.d. 20 december 2001 en verdere verwante resoluties, waaronder resolutie 1510 d.d. 13 oktober

2003 (uitbreiding van het gebied buiten Kabul). Het in deze resoluties gegeven mandaat is wat betreft de taken en bevoegdheden van ISAF in het operatieplan 10302 nader uitgewerkt.

Toepassing Humanitair oorlogsrecht

Nederland en de NAVO hanteren reeds lange tijd het beleid dat het humanitair oorlogsrecht, ook als dat formeel juridisch niet van toepassing is, als veilige marge bij het optreden in vredesoperaties wordt gehanteerd. Hierdoor wordt voorkomen dat, ook onbedoeld, het handelen van de militairen strijdig zou zijn met het recht.

De specifieke rechtsregels van het humanitair oorlogsrecht zijn gestoeld op algemeen aanvaarde beginselen van het internationale recht en op specifieke verdragen en protocollen. Het humanitair oorlogsrecht stelt beperkingen aan de manier van oorlogvoeren en ook aan de middelen die mogen worden gebruikt. Toetsing van het handelen van militairen aan het humanitair oorlogsrecht moet rekening houden met de gegeven omstandigheden en de informatie die voor betrokkene beschikbaar was op het moment dat de getoetste beslissingen werden genomen. De voor deze situatie meest relevante beginselen van het humanitair oorlogsrecht zijn:

- militaire noodzaak;
- humaniteit;
- onderscheid burger en militair;
- proportionaliteit en subsidiariteit.

Rules of engagement (ROE)

Voor de ISAF missie was een set ROE beschikbaar. ROE zijn echter naar hun aard en inhoud primair een commandantenaangelegenheid. Veel van de ROE betreffen immers handelingen of wapensystemen die, uitzonderingen als zelfstandige wapensystemen (jachtvliegtuigen, schepen of gevechtshelikopters) daargelaten, onder het niveau van een bataljon in de regel niet aan de orde zijn. Om deze reden worden de ROE als laatste "vertaalslag" zowel in operationele als taalkundige zin vertaald in Nederlandse kaartjes: de Aide-Memoire voor commandanten (AM) en de Instructiekaart geweldgebruik (IK). De AM wordt verstrekt aan het kader, terwijl de IK aan allen wordt verstrekt. In deze kaartjes zijn alleen die bevoegdheden opgenomen waarover op het betreffende niveau zelfstandig moet of kan worden beslist. Voor verdergaande bevoegdheden dient derhalve het (eerst) hogere niveau te worden geraadpleegd.

Voor jachtvliegers en de bemanning van gevechtshelikopters zijn de ROE wel direct van belang, gelet op de aard van de betreffende wapensystemen en de zelfstandigheid waarmee deze militairen dienen op te (kunnen) treden. Naast de ROE dienen deze militairen zich echter tevens te houden aan de "targeting guidelines", die voor zowel de jachtvliegtuigen als de gevechtshelikopters gelijkluidend zijn. Deze "targeting guidelines" geven aanvullende instructies en toelichting voor het identificeren van rechtmatig aan te vallen doelen en komen voort uit de bepalingen van het humanitair oorlogsrecht. Deze bepalingen gelden te allen tijde en zijn dus ook van toepassing op operaties die formeel niet als gewapend conflict worden aangemerkt. Voor de ROE toestemming is daarbij tevens relevant dat

jachtvliegtuigen en gevechtshelikopters als "crew served weapons" moeten worden aangemerkt.

De ROE's en de Nederlandse Caveats daarop, waren bekend bij alle aanwezige militairen. C-TFU beschikt over een Legal Advisor (LEGAD) voor juridische ondersteuning.

Los van de ROE heeft een *"force"* (naast het individuele inherente recht op zelfverdediging) het recht zichzelf te verdedigen. De definitie volgens de MC 362 luidt als volgt: *'The use of such necessary and proportional force, including deadly force, to defend NATO / NATO led forces and personnel against* ***attack*** *or* ***imminent attack'***. Relevante ROE's die van toepassing zijn voor de aanwending van geweld, buiten zelfverdediging, worden hieronder nader beschreven.

[redacted]

De Nederlandse caveat omvat: weapons can only be released if the 'shooter' can positively identify the target in accordance with the ROE and targeting guidelines. If the 'shooter' cannot positively identify the target, weapons can also be released with only the Forward Air Controller (FAC) satisfying the identification criteria, on the following condition: the FAC's nation is bound by Additional Protocol 1 to the Geneva Conventions of 1949. (Binnen ISAF wordt de FAC ook wel aangeduidt als *Joint Tactical Air Controller*, JTAC)

Om OMF aan te kunnen grijpen onder de geldende ROE is volgens [redacted] van OMF noodzakelijk, waarbij de PID moet worden gebaseerd op visuele waarneming of op een of meer van de in [redacted] genoemde middelen. Voor PID werd door TFU gebruik gemaakt van diverse sensoren en personen. Zo werd gebruik gemaakt van onbemande vliegtuigen die beschikten over TV camera's en infrarood camera's, FW en RW met een TV/IR doelaanstralingsysteem of een FW met een [redacted]

Verder werd voor PID gebruik gemaakt van de ogen van de vlieger en de JTAC. Tijdens de operaties in Chora speelde de JTAC een belangrijke rol. Hij was degene die de 'final clearance' gaf aan de vlieger om een wapen af te gooien. Hierbij was niet altijd sprake van visueel zicht op het doel. Wel was voor wat betreft de inzet van FW en RW altijd sprake van een PID zoals omschreven in de ROE. Voor het afwerpen van wapens werd gebruik gemaakt van drie verschillende manieren om CAS uit te voeren. Dit waren type 1: JTAC heeft het vliegtuig en het doel in zicht. Type 2: JTAC heeft het vliegtuig of het doel niet in zicht of het vliegtuig is niet in staat de mark van het doel te zien die door de JTAC wordt gegeven (zie ook [redacted]). Type 3: JTAC geeft toestemming voor 'multiple attacks' binnen een aanval waarbij de aanval bepaalde restricties kent. Bij Type 3 hoeft de JTAC het doel

niet te kunnen zien. Wel moet alle targeting data aanwezig zijn en moet de aanval worden gecoördineerd door tussenkomst van de commandant.

Tijdens de operaties in Chora werd alle wapeninzet van FW en RW geaccordeerd door de JTAC. Bij het aanvallen van doelen is gebruik gemaakt van alle mogelijke middelen om een PID te bewerkstelligen. In de nacht van 16 op 17 juni zijn doelen aangevallen waarvan bekend was dat het OMF gevechtsopstellingen betrof en die gedurende de 16e juni eerder als PID waren aangemerkt. Na overleg met de JTAC heeft de commandant opdracht gegeven deze doelen aan te grijpen.

De PZH werd ingezet voor het afgeven van onderdrukkingsvuur tegen mogelijke aanvoerwegen van OMF. Daarnaast is de PZH ingezet tegen gevechtsopstellingen van OMF die gedurende de 16e juni eerder wel als PID zijn aangemerkt.

[redacted]

Gesteld kan worden dat OMF ISAF tijdens haar operatie stoorde op een zodanige manier dat de missie gevaar liep dan wel dreigde te lopen. Voor het gebruik van geweld wordt verwezen naar de overige ROE's.

[redacted]

[redacted]

Tijdens de operatie in Chora van 15 tot 20 juni kon C-TFU gebruik maken van aan hem gemandateerde ROE bevoegdheden. Op 13 april heeft C-RC(S) onder bepaalde voorwaarden [redacted] en [redacted] gemandateerd aan C-TFU. De door C-RC(S) opgelegde beperkingen betroffen de uitdrukkelijke intentie *Collateral Damage* zoveel mogelijk te beperken en de beperking dat de mandatering alleen geldt in geval van defensief gebruik. [redacted] en [redacted] waren noodzakelijk omdat het inherente recht op zelfverdediging niet in alle gevallen toereikend was om de ISAF missie in Uruzgan goed uit te voeren. De toenemende dreiging, het door OMF opereren bij nacht was volgens C-TFU aanleiding om ook de mogelijkheid te hebben OMF aan te grijpen die een 'hostile intent' of een 'hostile act' pleegden zonder dat sprake was van een directe aanval op eigen troepen.

[redacted]

[redacted]

Voor de operatie Troy, waarvan het bevel is uitgegeven op 17 juni, is door C-TFU [redacted] aangevraagd. [redacted] was noodzakelijk omdat de ISAF missie in Chora anders niet meer kon worden voortgezet. Het was van belang dat de door OMF veroverde ANP posten weer in handen zouden komen van ANP en dat Chora vrij zou worden gemaakt van OMF strijders zodat de burgers weer terug konden keren naar het leven van voor het conflict. [redacted] is door C-RC(S) gemandateerd aan C-TFU op 17 juni om 17:51 uur. OP TROY is op 19 juni 2007 om 10.00 uur 's ochtends van start gegaan.

[redacted]

In de nacht van 16 op 17 juni is wapeninzet gebruikt op grond van het recht op zelfverdediging. Er bestond grote dreiging dat de A-Cie zou worden ingesloten in de Chora vallei en dat White Compound zou worden overvallen en ingenomen met alle gevolgen van dien. Het luchtwapen en vuursteun werden daarbij ingezet tegen doelen van waaruit een 'imminent attack' kon worden verwacht. Het luchtwapen is ingezet tegen de 'Command en Control'-structuur van OMF en tegen gevechtsposities waarvan de aanwezigheid van OMF bekend was. Vuursteun van de PZH is geleverd tussen de 20 en 21 verticaal. De PZH heeft met het oogmerk 'harassment' schoten afgevuurd op mogelijke aanvoerwegen van OMF en op bekende gevechtsposities van OMF. De schoten van de PZH zijn zonder waarneming op de doelen afgevuurd. De PZH is gedurende de periode 15 – 20 juni 2007 alleen ingezet ter zelfverdediging. Behalve in de nacht van 16 op 17 juni is de PZH met waarneming op de doelen ingezet. Bij de inzet werd rekening gehouden met eventuele nevenschade, collateral damage.

Collateral Damage

Tijdens de operaties in Chora is door de inzet van ISAF veel strijd geleverd tegen OMF. Daarbij is zeer waarschijnlijk Collateral Damage veroorzaakt. Collateral Damage wordt volgens de definitie aangemerkt als onbedoelde nevenschade aan burgers en gebouwen die niet kunnen worden aangemerkt als militair doel. In de definitie is niet meegenomen de schade die wordt veroorzaakt aan legitieme militaire doelen waarbij een vermenging heeft plaatsgevonden van OMF en burgers. Het is de taak van ISAF bij het gebruik van geweld Collateral Damage zoveel mogelijk te beperken. Om Collateral Damage te beperken werden door de eenheden op diverse manieren maatregelen genomen. FW en RW gebruikten zoveel mogelijk precisie wapens of wapens met een beperkte uitwerking buiten het doel. Hetzij door een kleine explosieve lading hetzij een doel in een open veld. De PZH werd, behalve in de nacht van 16 op 17 juni, bij een verzoek om vuursteun alleen ingezet tegen doelen waarbij de kans op Collateral Damage klein was. Om de afwijking van de PZH zo klein mogelijk te maken is in de aanloop naar de operaties veelvuldig met de PZH geschoten op de range. De inzet van mortieren is door ISAF gebruikt als zelfverdedigingswapen. De uitwerking van een mortiergranaat is tegen quala's minimaal. De uitwerking tegen personen die binnen een afstand van ongeveer 150 meter van de explosie staan in het open veld is groot.

Om in de nacht van 16 op 17 juni de kans op burgerslachtoffers zoveel mogelijk te beperken, werd door tussenkomst van het PRT getracht de burgers west van vertikaal 22 te

waarschuwen voor de komende beschieting met de PZH en de aanvallen met FW. Niet zeker kan worden gesteld of alle burgers ook daadwerkelijk zijn geïnformeerd en zijn vertrokken. Mogelijk is ook dat OMF burgers onder dwang heeft laten blijven in het gebied en in de quala's. Gelet op het optreden van de OMF is het mogelijk dat er vermenging heeft plaatsgevonden van OMF en burgers op een en dezelfde locatie. Ook hebben militairen van de BG meerdere vluchtelingen gezien die nog na de ochtend van de 17e juni oostwaarts trokken vanuit het aangegrepen gebied. Het is daarom niet uit te sluiten dat door de beschieting van het luchtwapen en vuursteun burgerslachtoffers zijn gevallen.

Een redelijke aanname is dat de burgers zich in de nacht van 16 op 17 juni in hun quala's ophielden, mogelijk gedwongen vermengd met OMF. Buiten in het open terrein, zal zich mogelijk OMF hebben opgehouden. Verder staat vast dat een aanval met een precisie luchtwapen vrijwel altijd raak is. Bij één schot van de PZH is de trefkans niet erg groot. Wel heeft de granaat van de PZH een scherfwerking die effectief is tegen personeel, maar niet tegen gebouwen. Vanuit deze overwegingen is het aannemelijk dat de civiele slachtoffers als gevolg van het ISAF-optreden, met name zijn veroorzaakt door aanvallen met precisie luchtwapens.

Er zijn verhalen van gewonden uit het gebied die dit beeld ondersteunen, zoals:
er kwam OMF in mijn huis, ze vuurden op ISAF, daarna kwam het vliegtuig met de bom;
OMF vermoorde mensen, de lijken werden in de quala gesleept, vervolgens werd op ISAF gevuurd waarna het vliegtuig kwam met de bom;
De OMF zat in mijn boomgaard en schoot op ISAF. Even later werd mijn huis gebombardeerd.

In de periode van 15 tot 20 juni zijn door FW/RW 19 quala's aangegrepen door ISAF luchtsteun. Zie tabel:

Door ISAF met luchtsteun aangevallen quala's	Nacht 16 op 17 juni	Totale periode 15 tot 20 juni (inbegrepen de nacht van 16 op 17 juni)
OMF gebied west van Chora	5	6
Gebied gevechten OMF ISAF	2	12
Omgeving Sarab	0	1
Totaal	7	19

In de nacht van 16 op 17 juni is met de PZH gevuurd op coördinaten in de omgeving van 14 quala's in het gebied waar tussen OMF en ISAF is gevochten. Niet met zekerheid was vast te stellen of daadwerkelijk quala's zijn geraakt. De uiteindelijke Collateral Damage kan pas nauwkeurig worden bepaald na een BDA. Deze wordt op moment van schrijven gedaan.

Burger slachtoffers

Het exacte aantal burgerslachtoffers is moeilijk vast te stellen. Er is geen registratie van de bevolking beschikbaar, en de doden worden binnen 24 uur begraven. Op basis van informatie van de ziekenhuizen in de omgeving en gesprekken met betrokkenen, is een

schatting gemaakt. Daaruit komt naar voren dat tenminste 120 burgers gewond of gedood zijn in de periode van 15 tot 20 juni. Hiervan zijn er ruim 50 overleden. Van de vastgestelde doden zijn er tenminste 15 door toedoen van OMF in de omgeving van Sarab gevallen. Direct na de operaties in Chora van 15 tot 20 juni zijn twee functioneel specialisten van het PRT op onderzoek uitgegaan naar Chora. Door de functioneel specialisten werden ziekenhuizen bezocht. Tijdens de bezoeken is meer inzicht gekregen in het opname en ontslagregister van het *District Health Center* te TK, het Nederlandse militaire hospitaal te TK en het *'Comprehensive Health Centre'* te Chora. Als OMF geïdentificeerde slachtoffers, zijn niet meegenomen in de gemaakte schatting. Ook is door de specialisten in Chora een verkenning uitgevoerd om de schade op te nemen, met burgers te praten en graven te bezoeken. Daarnaast is gesproken met de 'director of health' van de provincie Uruzgan. Onderstaande informatie is vanaf 21 juni tot de tijd van schrijven stabiel gebleven. Ook zijn bij het PRT geen nadere claims of additionele verhalen bekend gesteld. Het overgrote deel van de slachtoffers viel te betreuren in het dorp Qual-Eh-Ye-Ragh. Dit dorp is gelegen tussen de vertikalen 20 en 22 in de Chora vallei. Naast zware mortierbeschietingen op dit dorp door de OMF, hebben veel gevechtshandelingen tussen de OMF en ISAF in dit gebied plaatsgevonden. In Sarab vielen tenminste 15 slachtoffers te betreuren. De overige slachtoffers vielen verspreid over verschillende gebieden in de Chora vallei.

Gewonden

Vanwege het inzicht in de opname en ontslagregisters van de verschillende ziekenhuizen uit het gebied kan met redelijke zekerheid het aantal gewonden en de aard van verwondingen worden vastgesteld. Hoeveel (licht) gewonde burgers het ziekenhuis niet hebben bezocht, is onbekend. De belangrijkste verwondingen van de in het ziekenhuis behandelde slachtoffers zijn ontstaan door wapeninzet. Dit kan zijn veroorzaakt door FW, RW, PZH of Mortieren. Ten tweede is de aard van verwondingen toe te wijzen aan het gebruik van geweervuur. Als laatste geldt dat burgers gewond zijn geraakt door vallend of instortend puin. In totaal volgt uit de beschikbare informatie dat 67 burgers gewond zijn geraakt waarvan 10 kinderen jonger dan 16 jaar, 26 vrouwen en 31 mannen. De gradatie van de verwondingen varieert van licht gewond tot zware verwondingen. Na 20 juni waren de meeste gewonden uit de ziekenhuizen ontslagen. Een aantal gewonden is tijdens de opname overleden.

Doden

Het aantal doden wordt op dit moment geschat op ruim 50. Ook dit getal is de afgelopen twee weken stabiel gebleven. Omdat binnen de Afghaanse cultuur doden binnen 24 uur worden begraven en er geen actuele bevolkingsregistratie is, blijft het totaal aantal doden onzeker. Er is volgens de functioneel specialisten moeilijk onderscheid te maken in de verdeling van overledenen naar geslacht en leeftijd. Van de vastgestelde doden zijn er tenminste 15 door toedoen van de OMF in de omgeving van Sarab gevallen. De doodsoorzaak van de overigen, voor een groot deel afkomstig uit het dorp Qual-Eh-Ye-Ragh, is niet eenduidig vast te stellen. Toewijzing aan hetzij gevechthandeling van OMF of ISAF/ANSF, dan wel gerichte actie van OMF tegen de bevolking (moordpartijen) is niet te achterhalen.

Ooggetuigen van de A-Cie hebben op de ochtend van 17 juni een stoet met burgers voorbij zien komen aan hun positie. De burgers vervoerden overleden mensen op kruiwagens en de

aanhanger van een trekker. Het waren lijken van mannen, vrouwen en kinderen. De stoet verplaatste zich naar een begraafplaats aan de rand van een berg. Daar werden de doden begraven. Volgens getuigen betrof het ongeveer 20 overleden mensen. Ook de functioneel specialisten hebben begraafplaatsen bezocht en troffen daar nieuwe graven. Ook zagen zij graven van vermoedelijke OMF strijders. Deze graven waren gemarkeerd met wit lint. Over het algemeen is dit een teken van de OMF. Uit hospitaal meldingen en rapportages is gebleken dat OMF op brute wijze burgers om het leven heeft gebracht. Burgers werden in brand gestoken, kelen werden afgesneden en burgers werden doodgeschoten. Deze berichten zijn door lokale leiders bevestigd.

Besluitvorming en informatievoorziening

Tijdens de operaties in Chora van 15-20 juni 07 is een aantal beslismomenten van belang voor het verloop van de gebeurtenissen. Hieronder worden de meest relevante beslismomenten beschreven.

1. het C-TFU besluit om Chora te behouden

Op 16 juni 07 rond half acht 's avonds werd C-TFU voor de keuze gesteld om Chora te verdedigen en te behouden dan wel eigen eenheden terug te trekken en Chora (voorlopig) op te geven. Hij werd met de vraag geconfronteerd: 'wat is Chora waard'. In een vergadering werden de pro's en con's van de voorliggende keuze tegen elkaar afgewogen. In het belang van de missie beslist C-TFU tegen acht uur dat Chora moet worden behouden. Na het besluit worden C-RC(S) (rond acht uur), C-Contco en CDS (beiden rond half negen) geïnformeerd. Later die nacht wordt ook Directeur Operaties van de Defensiestaf (na drie uur 's nachts) op de hoogte gesteld. Alle autoriteiten ondersteunden het door C-TFU genomen besluit. De situatie in Chora werd door C-TFU en C-BG beoordeeld als zeer bedreigend. De kans bestond dat de eenheid zou worden afgesneden als de route tussen de White Compound en TK in handen van OMF zou komen. Ook bestond de dreiging dat een aanval gedurende de nacht of in de vroege ochtend op de White Compound zou worden uitgevoerd. Om deze dreiging het hoofd te bieden besloot C-TFU tot de inzet van 'all necessary means'. Dit betekende inzet van het luchtwapen en inzet van vuursteun. C-RC(S) werd van dit besluit in kennis gesteld en werd verzocht 'air-assets' beschikbaar te stellen. Ook is door C-TFU aangehaald dat de PZH zou worden ingezet voor het afgeven van onderdrukkingsvuur. C-RC(S) heeft bevestigd dat Chora behouden en verdedigd moest worden en dat hij air assets zou toewijzen.

Aanvullende besluiten

C-TFU nam daarnaast nog een aantal maatregelen. Om zijn vrijheid van handelen te behouden, heeft hij aan [redacted] verzocht de beveiliging van Tarin Kowt en toegang tot de route naar Chora, de Wanow brug, op zich te nemen. Ook is de ANP verzocht extra agenten bij die brug te plaatsen. Tevens gaf hij opdracht aan zijn staf om een plan te maken voor de ontstane situatie. Deze aanwijzing leidt later in de nacht van 16 op 17 juni tot het bevel OPTROY. Daarin was opgenomen het besluit de eenheden in Chora te versterken en een misleidingsoperatie uit te voeren aan de zuidzijde van de Baluchi vallei. Omdat Chora aan de noordelijke rand van de Baluchi-vallei ligt, was het zijn intentie om de

druk op Chora hiermee te verminderen. Deze actie bleek achteraf succesvol te zijn, omdat OMF inderdaad troepen van Chora naar het zuiden van de Baluchi-vallei stuurde.

2. het C-TFU besluit tot het instellen van een coördinatielijn

Om de beschikbaar gekomen middelen goed te kunnen inzetten besloot C-TFU tot het instellen van een coördinatielijn en een begrenzing aan te geven aan de westkant. De coördinatielijn had tot doel duidelijk aan te geven in welk gebied de OMF aanwezig was, en waar dus doelen te verwachten waren. In de praktijk werd de lijn ook gebruikt om het luchtwapen en de vuursteun van de PZH geografisch van elkaar te scheiden. Na het besluit van C-TFU is verwarring ontstaan over het begrip coördinatielijn. De lijn werd foutief aangeduid als een 'engagement box' of een 'weapons free zone'. Ook de term 'killbox' is ten onrechte gebruikt. De betekenis van deze termen is dat er een zone zou zijn geweest waar ongehinderd kon worden gevuurd. Ook bestond verwarring over de exacte locatie van de 'engagement box'. Gebleken is dat deze misverstanden geen enkele invloed hebben gehad op de uitvoering van de lucht- en vuursteun. Er is uitsluitend gevuurd op doelen die op compagniesniveau of hoger waren vastgesteld. Tevens heeft voortdurend de noodzakelijke deconflictie[2] plaatsgevonden tussen vuur- en luchtsteun.

3. het C-TFU besluit tot het uitvoeren van een tegenaanval

Om de ISAF missie voort te kunnen zetten was het noodzakelijk dat ISAF troepen en ANA weer voldoende bewegingsvrijheid zouden krijgen in de Chora vallei. Door C-TFU werd het noodzakelijk geacht het gehele gebied te zuiveren van OMF en de ANP posten in het oosten en westen weer te heroveren. De inschatting van C-BG was bovendien dat, als gevolg van een aantal intensieve dagen van gevechtscontact, de inzetbaarheid van personeel en materieel binnen enkele dagen sterk zou verminderen. Om deze redenen besluit C-TFU om op dinsdagochtend 19 juni binnen de kaders van OPTROY de tegenaanval in te zetten om de situatie te normaliseren. Directeur Operaties van de Defensiestaf is hierover geinformeerd.

[2] Wanneer artillerie vuurt, mogen er geen vliegtuigen in de directe omgeving van de kogelbaan zijn.

Hoofdstuk 4 Bevindingen

Algemeen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen gegeven voor de aandachtsgebieden uit de opdracht, te weten:

- Omstandigheden, context en reconstructie van de gebeurtenissen;
- Juridisch kader;
- Burgerslachtoffers;
- ANSF;
- Procedures lucht- en vuursteun;
- Meldingen in de ISAF en de nationale lijn.

Omstandigheden, context en reconstructie van de gebeurtenissen

Vanaf 26 april 07 besluit C-TFU om permanent met troepen in Chora aanwezig te zijn met het oogmerk in dit gebied de veiligheid en stabiliteit te vergroten. Vanaf dat moment worden vanuit het districtcentrum "White Compound" eendaagse en meerdaagse patrouilles uitgevoerd. Daarbij is ook het PRT vertegenwoordigd. Het is aannemelijk dat de OMF de verhoogde activiteiten van de TFU in het gebied als bedreigend en hinderlijk ervaart omdat het hun *Freedom of Movement* (FOM) beperkt.

In de vroege ochtend van 16 juni valt de OMF gelijktijdig en gecoördineerd over drie assen vanuit het westen en oosten de Chora-vallei aan, ondersteund met mortiervuur en gebruik van RPGs. Daarbij werd door OMF ook op burgerdoelen geschoten. Zo werd mortiervuur uitgebracht vanaf Cemetery-hill op Qual-Eh-Ye-Ragh. Na zware gevechten moeten de posten in het westen tegen de avond worden opgegeven. De eenheden van ISAF en ANA zijn dan teruggedrongen tot een gebied van 2 x 2 km. De OMF heeft de mogelijkheid om door de gedekte Green Zone en de duisternis tot dichtbij de White Compound te komen. De Green Zone is een onoverzichtelijke, dichtbegroeide terreinstrook waarin zich ook de meeste quala's bevinden. Hoewel er in de vooravond van 16 juni geen sprake meer is van direct gevechtscontact tussen OMF en de ISAF- en ANA-eenheden in de omgeving van de White Compound, blijft de situatie zeer bedreigend. In die situatie vraagt de CC aan de BG wat Chora ons waard is. Hoewel op dat moment geen sprake is van direct intensief gevechtscontact, is de situatie zeer bedreigend. Als de CC Chora zou willen verlaten moet hij die beslissing nu nemen.

De BG en TFU op TK hadden na deze vraag van de CC een ander beeld van de actuele situatie. C-BG ging er van uit dat rond Chora nog steeds hevig werd gevochten. Dit verschil in perceptie heeft het besluitvormingsproces en het uiteindelijke besluit niet beïnvloed. De overwegingen van zowel C-BG als C-TFU waren namelijk primair gericht op de dreiging en de mogelijke ontwikkelingen van de situatie in de toekomst. Immers, C-BG en C-TFU moesten de situatie in het hele gebied in ogenschouw nemen, ook verder vooruit in de tijd. Daarbij was helder dat de ontstane situatie kon leiden tot het afsnijden en of het overlopen van de ISAF en ANA-troepen bij de White Compound. [redacted] Verder was door vluchtelingen aangegeven dat zich verder naar het oosten veel OMF bevond. Omdat in de nacht

versterking niet mogelijk was en de dreiging reëel en hoog was, werd, op grond van de regels voor zelfverdediging, besloten tot inzet van lucht- en vuursteun op bekende OMF doelen en naderingswegen. Onder de gegeven omstandigheden was het besluit van C-TFU om tot zelfverdediging over te gaan als gevolg van een onmiddellijk dreigende aanval, in overeenstemming met daarvoor geldende regels. Het besluit van C-TFU om Chora te behouden is zowel in de nationale als in de ISAF lijn door de hogere commandanten bevestigd.

Het plan om de dreiging tegen de White compound weg te nemen omvatte onder meer het instellen van een coördinatielijn (verticaal 21) en het ondersteunen van de grondtroepen met luchtsteun en artillerie/ mortiersteun. Deze coördinatielijn was nodig om de inzet van de PZH te begrenzen en deconflictie met luchtsteunmiddelen te bewerkstelligen. Deze coördinatiemaatregel werd uiteindelijk op de kaart vertaald in een "engagement area". Deze "engagement area" heeft echter in de praktijk geen functie gehad. De artillerie werd op vastgestelde tijden op coördinaten (locaties van OMF) en vooraf bepaalde doelen afgevuurd (tussen de verticalen 20 en 21 en de horizontalen 37 en 39), de luchtsteun werd door de JTAC vanaf de grond met PID op doelen geleid. De "engagement area" is door sommigen foutief aangeduid als een "free fire zone" of een "kill box". Dit misverstand heeft in de praktijk geen invloed gehad op de uitvoering van luchtsteun en vuursteun.

C-TFU nam daarnaast nog een aantal maatregelen. Om zijn vrijheid van handelen te behouden, heeft hij aan [redacted] verzocht de beveiliging van Tarin Kowt en toegang tot de route naar Chora, de Wanow brug, op zich te nemen. Ook is de ANP verzocht extra agenten bij die brug te plaatsen. Later in de nacht van 16 op 17 juni besluit C-TFU de eenheden in Chora te versterken en een misleidingsoperatie uit te voeren aan de zuidzijde van de Baluchi vallei.

Door TFU werden in de fase voorafgaand aan de beschietingen op de avond van 16 juni 07 Afghaanse contacten geïnformeerd dat de burgerbevolking zo spoedig mogelijk het gebied ten westen van de verticaal 22 moest verlaten in oostelijke richting. Gouverneur Munib, de politiechef, de districtschef, ANP en de stamleider van Qual-Eh-Ye-Ragh werden ingelicht. Gezien de stroom burgers op de ochtend van de 17 juni kan worden geconstateerd dat de waarschuwing aan de burgerbevolking om tijdig het gebied te verlaten hen niet heeft bereikt of dat men er geen gehoor aan wilde geven of kon geven.

Bij het optreden van de milities heeft ISAF coördinerend en deconflicterend opgetreden. Bij het verstrekken van munitie door de politiecommandant en de districtschef werd coördinerend opgetreden. In het kader van deconflictie met de milities werd voor herkenning rood-wit lint verstrekt.

De situatie rond de White Compound is op de 17e en 18e stabiel. ISAF en ANA zijn versterkt, maar zitten nog steeds in een klein gebied rond de White Compound. De OMF is, door de bombardementen en de versterkingen, niet in staat het offensief om de gehele Chora vallei te bezetten door te zetten. C-TFU besluit om op dinsdag een tegenaanval in te zetten om de situatie van voor 16 juni te herstellen.

De tegenaanval werd in de ochtend van 19 juni ingezet, waarbij ISAF en ANA in westelijke richting aanvielen. Een militie onder leiding van de voormalige politiecommandant [redacted]

voerde tegelijkertijd een tegenaanval uit in oostelijke richting naar Sarab. Hierover was met de BG gecoördineerd en werden maatregelen voor deconflictie genomen. Aan het eind van de middag was de OMF verdreven uit de Chora-vallei en werden de posten in het westen en oosten weer bezet.

Juridisch kader.

De ISAF missie vindt zijn grondslag in resolutie 1386 van de VN Veiligheidsraad d.d. 20 december 2001 en verdere verwante resoluties, waaronder resolutie 1510 d.d. 13 oktober 2003 (uitbreiding van het gebied buiten Kabul).

Voor de ISAF missie is een set ROE beschikbaar. Naast het inherente recht op zelfverdediging ingeval van een aanval of onmiddellijk dreigende aanval kan, voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van de missie, een beroep worden gedaan op ROE. C-TFU beschikte, naast het recht op zelfverdediging, over [redacted] en ten behoeve van de fase tot en met de tegenaanval (Operatie TROY) over [redacted]

Vanaf half april was door C-RC(S) [redacted] en [redacted] met bepaalde restricties, alleen voor defensief gebruik, gemandateerd aan C-TFU. De acties in de nacht van 16 op 17 juni zijn uitgevoerd onder het recht op zelfverdediging. Door C-RC(S) is [redacted] afgegeven. Deze [redacted] was noodzakelijk voor de tegenaanval. Op grond van de regels voor zelfverdediging kunnen alle beschikbare middelen worden ingezet, rekening houdend met de algemene beginselen van het humanitair oorlogsrecht. Gebleken is dat C-TFU uitdrukkelijk rekening heeft gehouden met de algemene beginselen van het humanitair oorlogsrecht bij de inzet van zijn middelen. Zo heeft hij diverse malen de bevolking laten waarschuwen om te vertrekken voordat hij tot inzet van lucht- en vuursteun overging. Bij de inzet van vuursteun is bewust ervoor gekozen per militair doel één granaat af te schieten, in tegenstelling tot de gebruikelijke wijze van vuren, waarbij meerdere granaten worden afgevuurd.

Burger slachtoffers

De OMF gebruikte de burgerbevolking als menselijk schild. De OMF viel de quala's van burgers binnen om vervolgens van daaruit vuur uit te brengen op ANSF en ISAF. Ook zijn er aanwijzingen dat OMF op gruwelijke wijze slachtoffers heeft gemaakt onder de burgerbevolking. Deze werkwijze heeft waarschijnlijk het oogmerk om de bevolking te intimideren dan wel te terroriseren. Deze werkwijze van de OMF heeft geleid tot slachtoffers onder de burgerbevolking.

Op basis van deze OMF werkwijze is het aannemelijk dat als gevolg van de vuursteun en luchtsteun in de nacht van 16 op 17 juni ook slachtoffers onder de burgerbevolking zijn gevallen. Dit is een direct gevolg van de taktiek van de OMF om zich te vermengen met de burgerbevolking. De OMF heeft vanuit quala's waar de bewoners nog aanwezig waren, ISAF bevuurd. Als zo'n quala vervolgens door ISAF is aangevallen met precisie luchtwapens, is de kans groot dat naast OMF, ook de nog aanwezige burgers zijn geraakt . De kans dat het vuur van de PZH slachtoffers onder de burgerbevolking, in quala's, tot gevolg heeft gehad is

veel kleiner. De reden is dat de PZH die nacht slechts één granaat per doel heeft verschoten, waardoor de trefkans niet groot is. Verder is de explosieve lading aanmerkelijk geringer dan van de lichtste vliegtuigbom.

Het exacte aantal burgerslachtoffers is moeilijk vast te stellen. Er is geen registratie van de bevolking beschikbaar, en de doden worden binnen 24 uur begraven. Op basis van informatie van de ziekenhuizen in de omgeving en gesprekken met de bevolking, is een schatting gemaakt. Daaruit komt naar voren dat tenminste 120 burgerslachtoffers te betreuren vielen waarvan ruim 50 doden. Het overgrote deel van de slachtoffers viel te betreuren in het dorp Qual-Eh-Ye-Ragh. Dit dorp is gelegen in het gebied waar tussen ISAF/ANSF en OMF is gevochten. In Sarab vielen 15 slachtoffers te betreuren. De overige slachtoffers vielen verspreid over de verschillende gebieden in de Chora vallei. Van de slachtoffers die vielen in het westelijk deel van de Chora-vallei waar tussen ISAF/ANSF en de OMF werd gevochten, is niet vast te stellen of dit het gevolg was van acties van de OMF, waaronder mortiervuur, RPG en moordpartijen of acties van ISAF, met name de lucht- en vuursteun.

Afghan National Security Forces

Voorafgaand aan de aanval op 16 juni had TFU al vele malen om steun gevraagd van de gouverneur Munib en de politiecommandant van Uruzgan om meer ANA en politie naar Chora te sturen. Hier is nooit gevolg aan gegeven. De ANA was met 50 man aanwezig in Chora, en werd tijdens de aanval nog versterkt met 40 man extra. De ANP droeg zorg voor de posten Niazy en Kala Kala ten westen van Chora. De bezetting van de posten fluctueerde sterk: in de voorafgaande weken varieerde dat van een handvol mannen tot wel dertig man. De actuele sterkte van de ANP op 16 juni is onbekend. Ook heeft TFU in Chora 40 man opgeleid als hulppolitie, de Afghan National Axiliary Police (ANAP). Uiteindelijk is op initiatief van de TFU bij het Afghaanse Ministerie van Binnenlandse zaken te Kabul om Afghan Standby Police (ASP) voor versterking van Chora gevraagd. Deze versterking is inderdaad aangekomen in Tarin Kowt, maar kon pas na 20 juni worden ingezet in Chora.

Procedures lucht- en vuursteun

Voor de inzet van het luchtwapen zijn in alle gevallen de geldende procedures en regels toegepast. Dit betekent dat op alle doelen een '*positive identification*' door vlieger en/of JTAC heeft plaatsgevonden.

Indirect vuur, PZH en mortieren, mag volgens de normale procedures van ISAF alleen met waarneming op het doel worden ingezet. Uitsluitend gedurende circa twee uur in de nacht van 16 op 17 juni zijn door de PZH 32 schoten zonder directe waarneming afgevuurd. Deze afwijking van de normale procedure is onder de gegeven omstandigheden, een hoge dreiging van een aanval gedurende de nacht of de vroege ochtend, toegestaan op basis van de regels voor zelfverdediging. In alle andere gevallen is indirect vuur afgegeven volgens de daarvoor geldende procedures.

Besluiten en meldingen in de ISAF- en nationale lijn

Het besluit van C-TFU om Chora te behouden viel binnen zijn mandaat en bevoegdheden. Dit gold ook voor de uit het besluit voortvloeiende acties: de versterking van Chora, de misleidingsoperatie zuid van Baluchi en uiteindelijk de tegenaanval. Zijn besluit om Chora te behouden is zowel in de ISAF- als in de nationale lijn ondersteund en bevestigd.

Lijst met afkortingen en verklarende woorden

AAR	After Action Review
A-CIE	A Compagnie
AH64	Apache gevechtshelikopter
ALO	Air Liaison Officer
AM	Aide Memoire
ANA	Afghan National Army
ANAP	Afghan National Auxiliary Police
ANP	Afghan National Police
ANSF	Afghan National Security Forces
ASG	Afghan Security Guard
ASP	Afghan Standby Police
ATF	Air Task Force
BDA	Battle Damage Assessment
BG	Battle Group
C	Commandant
C2 NODES	Command and Control facility
CAS	Close Air Support
CAVEAT	Nationale restrictie
CC	Compagnie Commandant
CD	Collateral Damage
CDE	Collateral Damage Estimate
CDS	Commandant der Strijdkrachten
COMPOUND	Versterkte legering, kampement
CONTCO	Contingents Commandant
CS	Chef Staf
DC	Districts Chief
DOC	Defensie Operatie Centrum
DOPS	Directie Operaties
FAC	Forward Air Controler
FW	Fixed Wing
G2	Sectie inlichtingen van TFU
G3	Sectie operatien TFU
GoA	Government of Afghanistan
GREEN ZONE	Begroeide deel door de vallei van Chora
IK	Instructie Kaart
IM	Intern Memorandum
INTSUM	Intelligence Summary
ISAF	International Security Assistance Force
JTAC	Joint Tactical Air Controler
KAF	Kandahar Airfield
LEGAD	Legal Advisor
LUCHTSTEUN	ondersteuning van de grondcommandant met FW of RW
LUCHTWAPEN	Jachtvliegtuigen en gevechtshelikopters
NATO	North Atlantic Treaty Organization
OMF	Opposing Militant Forces
OMLT	Operation Mentor Liaison Team

OPSROOM	Operatie Centrum
OPTROY	Operatie TROY (naam van de operatie)
PATRIA	Gepantserd wielvoertuig
PC	Pelotonscommandant
PID	Positive Identification
POLAD	Political Advisor
PRT	Provinciaal Reconstructie Team
PZH	Pantser Houwitser
QUALA	Afghaanse ommuurde leefgemeenschap (huis)
RC(S)	Regional Command South
ROE	Rules Of Engagement
RW	Rotary Wing
S2	Sectie inlichting op bataljonsniveau
S3	Sectie operatien op bataljonsniveau)
SOF	Show Of Force
TFU	Task Force Uniform
TK	Tarin Kowt
TV/IR	Infrarood en TV waarnemingssensor
UNAMA	United Nations Assistance Mission Afghanistan
VUURSTEUN	Artillerie en Mortier ondersteuning
WINDMILL	Codenaam voor Nederlandse JTAC

Volledige kaart op pagina 7 van "After Action Review van de gebeurtenissen in Chora van 15 tot 20 juni 2007" d.d. 23 juli 2007

16 JUNI 1800 UUR